

принципах самоокупності, еквівалентного обміну, що сприятиме підвищенню ефективності спільного виробництва; сприяти формуванню і забезпеченню структури та обсягу виробництва потребам споживача, збалансованому і ритмічному функціонуванню галузі молочного скотарства.

Ринкова економіка зумовлює економічні взаємовідносини підпорядкувати дії закону вартості, який «підтримує» їх до оптимального ринкового обороту ресурсів, відповідності до основних принципів ринку, зокрема: рівність усіх форм власності у використанні матеріальних, трудових і фінансових ресурсів; еквівалентність обміну результатами виробничої діяльності партнерів інтегрованого виробництва; суспільно необхідні витрати сукупного робочого часу формуються за принципом «максимум вигоди – мінімум затрат»; урівненні співвідношення суспільного попиту і пропозиції; пріоритет споживача при оцінці результатів суспільного виробництва.

Ці принципи, на нашу думку, мають бути покладені в основу при організації взаємовідносин між суб'єктами інтеграції будь-якого продуктового підкомплексу АПК в умовах формування ринкових відносин.

СУТНІСТЬ І СТРУКТУРА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ

*Кубанов Р.А., к.пед.н., доцент
Відокремлений структурний підрозділ
«Інститут інноваційної освіти Київського національного
університету будівництва і архітектури»*

Українська держава пов'язує свій подальший розвиток із соціально орієнтованою ринковою економікою, яка функціонує на засадах конкуренції та підприємливості, співіснуванні різноманітних форм власності. Сучасне суспільство потребує активних, діяльних людей, професіоналів своєї справи. Підприємець здійснює свою діяльність на професійному рівні, досягаючи професійної майстерності, дотримуючись професійної етики, професійних ціннісних орієнтацій. Професійний підприємець розвиває свою особистість засобами професії, прагне внести творчий вклад до професії, викликати інтерес суспільства до результатів своєї діяльності, сприяє підвищенню престижу своєї професії у суспільстві, гнучко враховує нові запити суспільства до професії.

Аналіз публікацій, у яких започатковано розв'язання даної проблеми, показав, що дослідженню підприємництва як соціального явища присвячена значна кількість трактатів. Одну з перших концепцій підприємництва розробив французький економіст шотландського походження Р. Кантільйон. Надалі цією проблемою займалися М. Вебер, П. Друкер, В. Зомбарт, К. Маркс, А. Маршалл.

Мета статті – на основі аналізу наукової літератури розглянути сутність і структуру підприємницької компетентності майбутніх економістів.

Підприємницька діяльність як сучасна система управління суб'єктом ринку в умовах ринкової економіки передбачає створення середовища,

необхідного для ефективного функціонування даного суб'єкта ринку та розвитку його виробничо-господарської діяльності. Підприємницьке середовище – це комплекс умов і сил зовнішнього характеру, що постійно змінюються під впливом різноманітних циклічних і нециклічних впливів та впливають на можливості й кінцеві результати діяльності суб'єктів ринкових відносин. Підприємницьке середовище може бути сприятливим або несприятливим для підприємницької діяльності, організація якої має важливе значення в процесі становлення ринкової економіки. Організація підприємницької діяльності базується на спрямованості майбутнього фахівця на досягнення найкращого результату в господарській діяльності на основі конкурентоспроможності продукції, кадрових ресурсів та технологій.

Підприємець – це людина, котра вміє віднаходити нові шляхи, нові можливості вироблення благ, запровадження нових ідей, процесів або технологій. Підприємницька компетентність – складова професійної компетентності, що забезпечує спрямованість діяльності майбутнього фахівця на досягнення успіху у бізнесі й подальшого самостійного здійснення професійної діяльності у сфері підприємництва [1].

Аналізуючи доробки вітчизняних та іноземних вчених щодо формування підприємницької компетентності, О. Проценко [2] зазначає, що це складний, суперечливий, різнорівневий процес, який передбачає опанування особистістю підприємницьких знань, становлення підприємницької поведінки за умови відповідного формування свідомості. На основі результатів аналізу психолого-педагогічної літератури С. Прищепи [1] констатує, що поняття «підприємницька компетентність» слід розглядати як сукупність якостей та знань, що допомагають особистості успішно й ефективно вирішувати бізнес-завдання та досягати високих результатів в підприємницькій діяльності.

В структурі підприємницької компетентності більшість авторів виділяють: стійкість до фізичних і психологічних навантажень; високу особисту відповідальність; здатність діяти в умовах невизначеності; готовність ризикувати; уміння налагоджувати зв'язки; схильність домовлятися для розв'язання завдань; уміння продавати.

Кількість складових в структурі підприємницької компетентності варіює у різних дослідників залежно від обсягу й складності бізнес-завдань, які майбутньому фахівцю належить вирішувати. Проте в будь-якому випадку сформованість підприємницької компетентності передбачає реалізацію таких якостей, здатностей та вмінь: співвідносити власні економічні інтереси та потреби з наявними матеріальними, трудовими, природними й екологічними ресурсами, інтересами й потребами інших людей та суспільства; застосовувати технології моніторингу ресурсів з метою забезпечення стійкого розвитку; аналізувати й оцінювати власні професійні можливості, здібності та співвідносити їх з потребами ринку праці; складати, реалізовувати й оцінювати плани підприємницької діяльності та особисті бізнес-проекти, розробляти прості моделі дій для прийняття економічно й екологічно обґрунтованих рішень; організовувати власну трудову та підприємницьку діяльність і працю

колективу, орієнтуватися в нормах й етиці трудових відносин; презентувати та поширювати інформацію про результати (продукти) власної економічної діяльності та діяльності колективу.

Отже, гострою проблемою залишається недосконалість науково-методичного забезпечення підготовки майбутніх економістів, що включає оновлення як змістового, так і процесуального компонентів педагогічного процесу. Розв'язання цієї проблеми вимагає кропіткої роботи щодо розроблення державних стандартів європейського рівня на основі накопичення компетенцій, зокрема підприємницької, упровадження у навчально-виробничий процес інноваційних педагогічних та інформаційних технологій, системи об'єктивного оцінювання результатів навчання майбутніх економістів і рівня професійної компетентності випускників.

Література:

1. Прищеп С.М. Сутність та зміст поняття «підприємницька компетентність» / С.М. Прищеп // *Young Scientist*. – 2016. – № 5. – С. 367-370.

2. Проценко О. Підприємницькі уміння як складник життєвої компетентності учнів професійно-технічних навчальних закладів / О. Проценко // *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. – 2013. – Вип. 30 (83). – С. 298-301.

ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНИХ І ПРАВОВИХ АСПЕКТІВ У ПРАЦЯХ ВЧЕНИХ СТАРОДАВНЬОЇ ГРЕЦІЇ І СТАРОДАВНЬОГО РИМУ

Курденко О.В.

Харківський національний університет радіоелектроніки

Хоч яка заслуга великих вчених-економістів епохи капіталізму [1], уважне вивчення праць економістів Стародавньої Греції показує, що фактично основні, фундаментальні положення і поняття економічної науки і підприємництва були сформульовані ще Ксенофонтом, Платоном і Аристотелем. А правові аспекти підприємництва, розроблені в Древньому Римі, фактично становлять основу законодавства про власність сучасних країн. У цьому контексті треба відзначити цікаві і самобутні дослідження підприємництва та висновки, зроблені Коганом А.Ф. в статті [2].

Метою доповіді став аналіз основних її положень.

У статті відзначається, що найбільш ранні праці, які торкалися проблеми підприємництва, дійшли до нас із Стародавньої Греції. Одним з перших прагматично підійшов до підприємництва Ксенофонт (430-355 рр. до н.е.), котрий в своєму діалозі «Ойкономія» («про домашнє господарство» або на мові автора оісопотія, звідси назва сучасної науки «економіка») розглянув раціональне приватне рабовласницьке господарство. Ксенофонт звернув увагу на таку мету підприємницької діяльності, як підвищення вартості майна: ціна